

Αριθμ. Πρωτ. ΑΝΑΦΟΡΩΝ: 2091
Ημερομ. Κατάθεσης: 4/6/2025

ΑΝΑΦΟΡΑ

Αθήνα, 29/5/2025

Του: Φωτόπουλου Στυλιανού, Βουλευτού Α' Ανατολικής Αττικής

ΠΡΟΣ: Τον κ. Υπουργό Υγείας
Την κ. Υπουργό Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας
Την κ. Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης

ΘΕΜΑ: «Αίτημα πολίτη για άρση των κριτηρίων που λειτουργούν παρεμποδιστικά στην ένταξη ΑμεΑ παιδιών/νέων στο δυναμικό ωφελούμενων από δομές τύπου ΚΔΗΦ προς παροχή ειδικής φροντίδας και θεραπειών, λόγω αντίθεσής τους με διατάξεις του Συντάγματος και με διατάξεις της Σύμβασης ΟΗΕ για τα δικαιώματα του παιδιού, όπως αυτές κυρώθηκαν από την ελληνική νομοθεσία (Ν.2101/1992)»

Κυρίες και Κύριε Υπουργοί,

Πολίτης που δραστηριοποιείται έντονα υπέρ των θεμάτων που αφορούν στα ΑμεΑ μας κατήγγειλε μέσω μηνύματος email που μας προώθησε μια περιγραφή των αδιεξόδων που προκαλεί εις βάρος των παιδιών με αναπηρία η τροποποίηση της ΚΥΑ Δ12γ/ΓΠ 49481/16.5.2023, δια της οποίας ο ΕΟΠΥΥ προχώρησε στην αυθαίρετη έκδοση της εγκυκλίου ΔΑ3Α/273/2025, εισάγοντας κριτήρια αποκλεισμού στην ένταξη ΑμεΑ παιδιών/νέων στο δυναμικό των ωφελούμενων από δομές τύπου ΚΔΗΦ προς παροχή ειδικής φροντίδας και θεραπειών, ιδίως εκεί όπου συνυπάρχει ψυχική ή νοητική διάσταση. Η πράξη αυτή, κατά τον καταγγέλλοντα, συνιστά κατάφωρη θεσμική υπέρβαση και παραβίαση των δεσμεύσεων της χώρας μας απέναντι στη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες (CRPD) και στη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού. Στο ανωτέρω μήνυμα ο καταγγέλλων μας ενημερώνει ότι για το θέμα έχει καταθέσει καταγγελία στην Εθνική Αρχή Διαφάνειας, όσον αφορά την παράβαση της αρχής της νομιμότητας, ενώ, κάλεσε, κατά τις δηλώσεις του, τον Συνήγορο του Πολίτη να παρέμβει θεσμικά, στηλιτεύοντας δια πορίσματος την ανωτέρω κακοδιοίκηση, επειδή, όπως αναφέρει, πρόκειται για κατάφωρη παραβίαση των Διεθνών Συμβάσεων και έκφραση θεσμικού μισαναπηρισμού.

Κατόπιν επικοινωνίας του μαζί μας, ο ανωτέρω καταγγέλλων μας ζήτησε να διαμεσολαβήσουμε ενώπιόν σας, διαβιβάζοντας προς το μέρος σας το αίτημα για λήψη των απαραίτητων πολιτικών πρωτοβουλιών προκειμένου να αρθούν τα κριτήρια που λειτουργούν παρεμποδιστικά στην ένταξη ΑμεΑ παιδιών/νέων στο δυναμικό ωφελούμενων από δομές τύπου ΚΔΗΦ προς παροχή ειδικής φροντίδας, λόγω αντίθεσής τους με διατάξεις του Συντάγματος και με διατάξεις της Σύμβασης ΟΗΕ για τα δικαιώματα του παιδιού, όπως αυτές κυρώθηκαν από την ελληνική νομοθεσία (Ν.2101/1992)

Με δεδομένα όλα τα παραπάνω και αφού λάβετε υπόψη τα αναφερόμενα στη συνημμένη αλληλογραφία - email, σας παρακαλώ, να τα εξετάσετε και να αποφανθείτε σχετικά

Ο Αναφέρων Βουλευτής

Φωτόπουλος Στυλιανός

Δευτέρα 19 Μαΐου 2025

Όταν το Κράτος Αποκλείει: Καταγγελία για παραβίαση των δικαιωμάτων ΑμεΑ και Παιδιών από εγκύκλιο του ΕΟΠΥΥ

Με εργαλείο μια *σιωπηρή τροποποίηση* της ΚΥΑ Δ12γ/ΓΠ 49481/16.5.2023, ο ΕΟΠΥΥ προχώρησε στην **αυθαίρετη έκδοση** της εγκυκλίου ΔΑ3Α/273/2025, εισάγοντας κριτήρια αποκλεισμού -που οδηγούν σε άρνηση υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας και θεραπειών για άτομα και παιδιά με αναπηρίες, ιδίως όταν συνυπάρχει ψυχική ή νοητική διάσταση- που δεν προβλέπονται σε κανένα κανονιστικό πλαίσιο.

Η πράξη αυτή συνιστά **κατάφωρη θεσμική υπέρβαση** και **παραβιάζει** τις δεσμεύσεις της χώρας μας απέναντι στη **Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες (CRPD)** και τη **Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού**.

Καταγγέλλουμε στην Εθνική Αρχή Διαφάνειας την παράβαση της αρχής της νομιμότητας και καλούμε τον **Συνήγορο του Πολίτη** να παρέμβει θεσμικά και ουσιαστικά αφού πρόκειται για κατάφωρη παραβίαση των Διεθνών Συμβάσεων και **έκφραση θεσμικού μισαναπηρισμού**. Η κοινωνία των πολιτών δεν μπορεί να σιωπήσει.

Ακολουθεί το κείμενο της αναφοράς στον Συνήγορο του Πολίτη και το κείμενο της καταγγελίας προς την Εθνική Αρχή Διαφάνειας.

Το κείμενο της αναφοράς εστάλη και στην ΕΣΑμεΑ (20.05.2025)
Αριθμός πρωτοκόλλου: 571/20-05-2025

Δευτέρα 19 Μαΐου 2025

Προς:

Ανεξάρτητη Αρχή «Συνήγορος του Πολίτη»
Πλαίσιο Προαγωγής (ν. 4488/2017, άρθρο 72)

Αναφορά με θέμα:

Παράνομος και διακριτικός αποκλεισμός ΑμεΑ από τα ΚΛΗΦ βάσει αυθαίρετης διοικητικής ερμηνείας και περιοριστικής τροποποίησης της ΚΥΑ Δ12γ/ΓΠ 49481/2023

Φάκελος Υπόθεσης

Αξιότιμε Συνήγορε,

Με την παρούσα, υποβάλλω αναφορά στο πλαίσιο της ειδικής αρμοδιότητας του Συνηγόρου του Πολίτη ως εθνικού Πλαισίου Προαγωγής για τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των ΑμεΑ (CRPD), σύμφωνα με το άρθρο 72 του ν. 4488/2017.

Επίκληση και της ειδικής αρμοδιότητας του Συνηγόρου του Παιδιού:

Δεδομένου ότι η επίμαχη πρακτική επηρεάζει άμεσα **ανήλικα πρόσωπα με αναπηρία**, παρακαλώ να ενεργήσετε και **στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς σας ως Συνήγορος του Παιδιού**, κατά τα προβλεπόμενα στον ν. 3094/2003 και τον κανονισμό λειτουργίας του θεσμού. Η εφαρμογή κριτηρίων αποκλεισμού παιδιών βάσει της διάγνωσής τους, χωρίς θεσμική θεμελίωση, συνιστά σοβαρή παραβίαση του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού και των αρχών της μη διάκρισης και της κοινωνικής ένταξης.

Καταγγέλλεται η ακόλουθη διοικητική πρακτική και κανονιστική επιλογή:

- Το υπ' αριθμ. πρωτ. [ΔΑ3Α/273/οικ.10007/29.04.2025](#) έγγραφο (Εγκύκλιος, ΑΔΑ: ΕΨ4ΑΟΞ7Μ-ΜΟ0) του ΕΟΠΥΥ, με το οποίο εισάγονται αυθαίρετοι αποκλεισμοί ωφελούμενων από τα Κέντρα Δημέρευσης – Ημερήσιας Φροντίδας (ΚΔΗΦ), βάσει της κύριας πάθησης ή της ψυχικής βαρύτητας, χωρίς νομοθετική εξουσιοδότηση.
- Η σκόπιμα περιοριστική τροποποίηση της [ΚΥΑ Δ12γ/ΓΠ 49481/2023](#) με την [ΚΥΑ Δ12γ/156/2025](#), η οποία – αν και δεν εισάγει ρητούς αποκλεισμούς – αφαιρεί τη θετική παραπομπή στον αναλυτικό κατάλογο επιλέξιμων παθήσεων ([ΦΕΚ 5571/Β/2018](#)), αφήνοντας περιθώριο για διοικητικές αυθαιρεσίες.

Τι συνεπάγεται η [εγκύκλιος του ΕΟΠΥΥ ΔΑ3Α/273/οικ.10007/2025](#) (ΑΔΑ: ΕΨ4ΑΟΞ7Μ-ΜΟ0):

- **Αποκλείονται αυθαίρετα** από την πρόσβαση στις υπηρεσίες των Κέντρων Δημέρευσης – Ημερήσιας Φροντίδας (ΚΔΗΦ) άτομα που:
 - έχουν **κύρια ψυχιατρική πάθηση**,
 - **πάσχουν από νευροεκφυλιστική νόσο**,
 - ή έχουν **σωματική αναπηρία συνοδευόμενη από ψυχιατρική συννοσηρότητα** (δηλ. με “ψυχικό συντελεστή”).
- **Οι αποκλεισμοί αυτοί δεν προβλέπονται** στην ισχύουσα Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ), η οποία **καθορίζει ρητά** ως μοναδικά κριτήρια ένταξης:
 - **τον τύπο της αναπηρίας** (κινητική, νοητική, αισθητηριακή, αναπτυξιακή, πολλαπλή), και
 - **ποσοστό αναπηρίας ίσο ή άνω του 67%.**
- Η εγκύκλιος αυτή **αναιρεί το λειτουργικό μοντέλο αναπηρίας** που ορίζει η Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (CRPD) και **επαναφέρει το ξεπερασμένο ιατρικό μοντέλο**, σύμφωνα με το οποίο η «καταλληλότητα» ενός ατόμου κρίνεται **όχι από τις πραγματικές ανάγκες και ικανότητές του, αλλά από την ιατρική του διάγνωση.**
- Πρόκειται για **κατάφωρη παραβίαση** του ν. 4074/2012 (κύρωση της CRPD), του ν. 4488/2017 και του συνταγματικού δικαιώματος **ίσης μεταχείρισης και μη διάκρισης λόγω αναπηρίας.**

Τι προβλέπει η ισχύουσα ΚΥΑ:

Σύμφωνα με την [ΚΥΑ Δ12γ/ΓΠ49481/16.5.2023 \(Β'3290\)](#), όπως τροποποιήθηκε με την [ΚΥΑ Δ12γ/156/2025 \(ΦΕΚ Β' 463/2025\)](#):

«Ωφελούμενοι είναι άτομα με **κινητική, νοητική, αισθητηριακή, αναπτυξιακή ή πολλαπλή αναπηρία** και ποσοστό $\geq 67\%$ ».

Η ΚΥΑ δεν μιλά για παθήσεις.

Δεν αναφέρει πουθενά όρους όπως «**νευροεκφυλιστικές παθήσεις**», ούτε αναφέρει όρους όπως «**σωματικές παθήσεις**» [που συνοδεύονται από σημαντικό **ψυχικό συντελεστή**, όπως π.χ. «νεανικός διαβήτης», «δερματοπάθειες», «καρδιοπάθειες», «νεοπλάσματα», «πολλαπλή σκλήρυνση κατά πλάκας», κλπ.].

Το μόνο κριτήριο είναι το είδος της **λειτουργικής αναπηρίας** και το **ποσοστό** της.

Τι σημαίνει αυτό στην πράξη:

Η **διάγνωση** δεν είναι αποκλειστικό κριτήριο.

Το **αν μία πάθηση προκαλεί αναγνωρισμένη αναπηρία** (σε μία από τις πέντε κατηγορίες της ΚΥΑ) είναι το **μόνο κρίσιμο σημείο**.

Για παράδειγμα:

Πάθηση	Μπορεί να προκαλέσει...	Υπάγεται στην ΚΥΑ;
Σκλήρυνση κατά Πλάκας	Κινητική, αισθητηριακή και (σε κάποιες περιπτώσεις) νοητική αναπηρία	✓ Ναι
Άνοια (π.χ. Alzheimer)	Νοητική αναπηρία (μνήμη, λόγος, λειτουργικότητα)	✓ Ναι
Αυτισμός (ΔΑΦ)	Αναπτυξιακή αναπηρία	✓ Ναι
Ψυχιατρικές παθήσεις (π.χ. σχιζοφρένεια)	Ψυχοκοινωνική ή λειτουργική αναπηρία με σοβαρό περιορισμό	✓ Υπό προϋποθέσεις
Νεανικός διαβήτης με επιπλοκές	Κινητική ή αισθητηριακή αναπηρία (νευροπάθεια, τύφλωση)	✓ Ναι
Καρκίνος με αναπηρία $\geq 67\%$	Πολλαπλές ή σωματικές αναπηρίες (κόπωση, ακρωτηριασμοί, κ.λπ.)	✓ Ναι

Παραβιάσεις του δικαίου των ΑμεΑ:

Η εφαρμογή του [εγγράφου ΕΟΠΥΥ ΔΑ3Α/273/2025](#), καθώς και το “**στένεμα**” των κατηγοριών δικαιούχων που επέφερε η [ΚΥΑ Δ12γ/ΓΠ/156/2025](#) συγκριτικά με την προηγούμενη ρύθμιση ([ΚΥΑ Δ12γ/ΓΠ/οικ.49481/2023](#)), συνιστούν **παραβίαση των θεμελιωδών δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρίες** όπως αυτά κατοχυρώνονται από τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των ΑμεΑ (Ν. 4074/2012):

1. Άρθρο 5 CRPD – Ισότητα και μη διάκριση:

Ο αποκλεισμός προσώπων με ψυχιατρική διάγνωση ή με σωματικές παθήσεις που συνοδεύονται από ψυχική επιβάρυνση συνιστά άμεση διάκριση λόγω της φύσης της πάθησης και όχι της λειτουργικής αναπηρίας ή του ποσοστού αυτής.

2. Άρθρο 19 CRPD – Ανεξάρτητη διαβίωση και ένταξη στην κοινότητα:

Ο περιορισμός πρόσβασης σε ΚΔΗΦ αποκλείει τα άτομα από δομές κοινωνικής υποστήριξης που προάγουν την ένταξη, οδηγώντας ενίοτε σε ιδρυματισμό.

3. Άρθρο 24 CRPD – Εκπαίδευση και δια βίου μάθηση:

Τα ΚΔΗΦ παρέχουν υπηρεσίες ενδυνάμωσης, εκπαίδευσης και καθημερινής λειτουργικής μάθησης. Ο αποκλεισμός ατόμων με συγκεκριμένες παθήσεις συνιστά έμμεση άρνηση πρόσβασης σε μορφή δια βίου εκπαίδευσης, κατά παράβαση του άρθρου 24 §1, §3 και §5.

4. Άρθρο 26 CRPD – Αποκατάσταση και επαναποκατάσταση:

Οι παρεχόμενες υπηρεσίες των ΚΔΗΦ (λειτουργική αποκατάσταση, ψυχοκοινωνική στήριξη, ενδυνάμωση) εντάσσονται πλήρως στο πεδίο του άρθρου 26. Ο αποκλεισμός λόγω πάθησης αναιρεί τη δυνατότητα των ΑμεΑ να διατηρήσουν τη μέγιστη δυνατή ανεξαρτησία.

Παραβίαση των δικαιωμάτων του παιδιού – Σύμβαση ΟΗΕ (ν. 2101/1992)

Η εφαρμογή του [εγγράφου ΕΟΠΥΥ ΔΑ3Α/273/2025](#), καθώς και το “**στένεμα**” των κατηγοριών δικαιούχων που επέφερε η [ΚΥΑ Δ12γ/ΓΠ/156/2025](#) συγκριτικά με την προηγούμενη ρύθμιση ([ΚΥΑ Δ12γ/ΓΠ/οικ.49481/2023](#)), συνιστούν **παραβίαση των θεμελιωδών δικαιωμάτων των παιδιών με αναπηρία**, όπως αυτά κατοχυρώνονται από τη Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Παιδιού (ν. 2101/1992), και ιδίως από τα ακόλουθα άρθρα:

- **Άρθρο 2 (Απαγόρευση διακρίσεων):**

Η εγκύκλιος του ΕΟΠΥΥ αποκλείει παιδιά με αναπηρία από τα ΚΔΗΦ, **βάσει της φύσης της κύριας πάθησης** (ψυχιατρική, νευροεκφυλιστική ή σωματική με ψυχική συννοσηρότητα) και **όχι βάσει της ύπαρξης αναπηρίας ή των λειτουργικών τους αναγκών**.

Αυτό συνιστά **διάκριση λόγω κατάστασης υγείας**, κατά παράβαση της γενικής ρήτρας του άρθρου 2 της Σύμβασης, η οποία απαγορεύει **κάθε αποκλεισμό στη βάση χαρακτηριστικών όπως η πάθηση ή η ψυχική κατάσταση του παιδιού**.

- **Άρθρο 3 (Βέλτιστο συμφέρον του παιδιού):** Η διοικητική πρακτική του αποκλεισμού παιδιών με αναπηρία από τις ΚΔΗΦ βάσει κριτηρίων που δεν συνάδουν με τη φύση των υπηρεσιών και των πραγματικών αναγκών των παιδιών παραγνωρίζει το βέλτιστο συμφέρον τους, το οποίο οφείλει να αποτελεί πρωταρχική μέριμνα σε κάθε απόφαση που τα αφορά.

- **Άρθρο 23 (Δικαιώματα παιδιών με αναπηρίες):** Δεν διασφαλίζεται το δικαίωμα των παιδιών με αναπηρίες να απολαμβάνουν πλήρη και αξιοπρεπή ζωή, υπό συνθήκες που προάγουν την αυτονομία και την κοινωνική τους ένταξη. Ο διοικητικός αποκλεισμός από δομές ημερήσιας φροντίδας, κοινωνικοποίησης και ανάπτυξης δεξιοτήτων θίγει ευθέως αυτό το δικαίωμα.

- **Άρθρο 24:** Το παιδί έχει **δικαίωμα στο υψηλότερο δυνατό επίπεδο υγείας** και σε εγκαταστάσεις για την **αντιμετώπιση ασθένειας και αποκατάστασης της υγείας**. Η **αποσύνδεση υπηρεσιών ημερήσιας φροντίδας και υποστήριξης (ΚΔΗΦ) από την ασφαλιστική κάλυψη του ΕΟΠΥΥ** συνιστά παραβίαση αυτού του άρθρου, ιδίως όταν πρόκειται για παιδιά με **ανάγκες αποκατάστασης ή συνεχούς φροντίδας**.

- **Άρθρο 26:** Το παιδί έχει **δικαίωμα στην κοινωνική ασφάλιση** και στις **παροχές** που προβλέπονται από αυτήν. Ο **αποκλεισμός παιδιών από τις παροχές ΚΔΗΦ**, που χρηματοδοτούνται μέσω του ΕΟΠΥΥ, **βάσει της παθολογίας τους και όχι της αναπηρίας**, συνιστά **περιορισμό της πρόσβασης σε κοινωνικά δικαιώματα** που απορρέουν από τη δημόσια ασφάλιση.

- **Άρθρο 27:** Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν σε κάθε παιδί το **δικαίωμα σε ένα επαρκές επίπεδο διαβίωσης για τη σωματική, πνευματική, ψυχική, ηθική και κοινωνική του ανάπτυξη**. Αποκλείοντας τα παιδιά με σοβαρές παθήσεις από ένα υποστηρικτικό πλαίσιο όπως οι ΚΔΗΦ:

- ο Παρεμποδίζεται η ψυχική και κοινωνική ανάπτυξή τους.
- ο Υπονομεύεται η ένταξή τους στην κοινότητα.
- ο Δεν λαμβάνουν τη στήριξη που είναι απαραίτητη για να ζουν με αξιοπρέπεια και ασφάλεια.

Ο διοικητικός αυτός περιορισμός, που στηρίζεται σε ιατρικά-διαγνωστικά κριτήρια αντί λειτουργικής αξιολόγησης αναπηρίας, παραβιάζει **την αρχή της μη διάκρισης, το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού και το δικαίωμα συμμετοχής και ένταξης**, θεμελιώδεις αρχές της Σύμβασης. Ζητείται η άμεση αποκατάσταση της νομιμότητας και η διασφάλιση **ίσης μεταχείρισης όλων των παιδιών με αναπηρία**, ανεξαρτήτως της αιτίας αυτής, όπως ίσχυε υπό το προηγούμενο κανονιστικό πλαίσιο.

Παραβιάσεις του Συντάγματος

Η εφαρμογή της [εγκυκλίου του ΕΟΠΥΥ, ΔΑ3Α/273/2025](#) (ΑΔΑ: ΕΨ4ΑΟΞ7Μ-ΜΟ0), σε συνδυασμό με το **σιωπηρό στένεμα** του πλαισίου που επέφερε η [ΚΥΑ Δ12γ/156/2025](#), οδηγεί σε σειρά παραβιάσεων διατάξεων του Συντάγματος που προστατεύουν τα δικαιώματα των προσώπων με αναπηρία:

- **Άρθρο 2 παρ. 1 – Αξία του ανθρώπου:**

Ο αυθαίρετος αποκλεισμός ωφελουμένων από τις παροχές των ΚΔΗΦ, αποκλειστικά βάσει της φύσης της πάθησής τους και όχι βάσει της ύπαρξης αναπηρίας, παραβιάζει την αρχή του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Η Διοίκηση αντιμετωπίζει πρόσωπα με αναπηρία όχι ως ισότιμους δικαιούχους αλλά ως ιατρικές κατηγορίες.

- **Άρθρο 4 παρ. 1 – Ισότητα ενώπιον του νόμου:**

Πρόσωπα με την ίδια λειτουργική αναπηρία και το ίδιο ποσοστό αναπηρίας αντιμετωπίζονται διαφορετικά, ανάλογα με την ονομασία της πάθησής τους. Πρόκειται για παράβαση της αρχής της ισότητας και της απαγόρευσης διακρίσεων μεταξύ ισοδύναμων περιπτώσεων.

- **Άρθρο 21 παρ. 3 – Ειδική προστασία των ΑμεΑ:**

Η υποχρέωση του Κράτους να λαμβάνει ειδικά μέτρα για τα άτομα με αναπηρία υπονομεύεται όταν αποκλείονται από κρίσιμες δομές κοινωνικής φροντίδας, όπως τα ΚΔΗΦ, χωρίς πρόβλεψη εξατομικευμένης αξιολόγησης ή πρόσβαση σε ισοδύναμες υπηρεσίες.

- **Άρθρο 20 παρ. 2 – Δικαίωμα προηγούμενης ακρόασης:**

Ο αποκλεισμός από τις υπηρεσίες ΚΔΗΦ εφαρμόζεται χωρίς προηγούμενη ακρόαση των ενδιαφερομένων, χωρίς εξατομικευμένη πράξη και χωρίς αιτιολόγηση, κατά παράβαση της διοικητικής δικονομικής εγγύησης.

- **Άρθρο 25 παρ. 1 – Αρχή νομιμότητας και κράτος δικαίου:**

Η διοίκηση στερεί δικαιώματα μέσω διοικητικής εγκυκλίου, μεταβάλλοντας την πρακτική εφαρμογή της ΚΥΑ χωρίς νομοθετική εξουσιοδότηση. Αυτό αντιβαίνει στην αρχή της νομιμότητας και στη δέσμευση του κράτους να ενεργεί με τρόπο που κατοχυρώνει και δεν περιορίζει θεμελιώδη δικαιώματα.

Αναμένω από τον Συνήγορο του Πολίτη:

- Να ασκήσει τις αρμοδιότητές του κατά το άρθρο 72 του ν. 4488/2017, καθώς και εκείνες που απορρέουν από τον ρόλο του ως Συνήγορος του Παιδιού, και να διερευνήσει:

α) Τη συμβατότητα του επίμαχου εγγράφου του ΕΟΠΥΥ με τις διεθνείς υποχρεώσεις της Ελλάδας, ιδίως βάσει της Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες (CRPD) και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού.

β) Τη σκοπιμότητα και τη διαδικασία εκπόνησης της τροποποιητικής ΚΥΑ του 2025, καθώς και κατά πόσον αυτή εκπονήθηκε σύμφωνα με τις επιταγές του άρθρου 68 του ν. 4488/2017.

- Να απευθύνει συστάσεις προς τον ΕΟΠΥΥ και τα συναρμόδια Υπουργεία για:

α) Την άμεση ανάκληση του αποκλειστικού [εγγράφου ΔΑ3Α/273/2025](#).

β) Την αποσαφήνιση της ΚΥΑ, ώστε να διασφαλίζεται ρητά ότι δεν επιτρέπεται κανενός είδους αποκλεισμός με βάση την πάθηση ή την «ψυχική βαρύτητα».

γ) Την επαναφορά της παραπομπής στο ΦΕΚ Β' 5571/2018 ή σε αντίστοιχη λίστα, προς εξασφάλιση ίσης μεταχείρισης και διαφάνειας.

δ) Τη συμμόρφωση της διοίκησης με το λειτουργικό πρότυπο αναπηρίας, όπως αυτό απορρέει από τη CRPD και την εθνική νομοθεσία.

Με εκτίμηση,

Ακτιβιστής για τα δικαιώματα των ΑμεΑ

Δημιουργός της κοινότητας "Συνήγορος των ΑμεΑ"

Ασκώντας το δικαίωμα συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών (CRPD, άρθρο 33 παρ. 3) και το δικαίωμα υποβολής αναφοράς για παραβίαση δικαιωμάτων παιδιού από κάθε πολίτη

Καταγγελία προς την Εθνική Αρχή Διαφάνειας (ΕΑΔ)

Θέμα: Παράνομος και διακριτικός αποκλεισμός ωφελούμενων ΑμεΑ από τα ΚΔΗΦ βάσει της Εγκυκλίου [ΕΟΠΥΥ ΔΑ3Α/273/οικ.10007/2025](#) – Παραβίαση της αρχής της νομιμότητας και των υποχρεώσεων της διοίκησης για την ίση μεταχείριση των ΑμεΑ

Προς
Εθνική Αρχή Διαφάνειας
(μέσω της διαδικασίας υποβολής καταγγελίας)

Αρ. Πρωτοκόλλου: 26191 ΕΙ 2025
Ημ/νια Πρωτοκόλλου: 19/05/2025

1. Το αντικείμενο της καταγγελίας

Παρέκκλιση από τη νομιμότητα στην εφαρμογή της ΚΥΑ: Η [εγκύκλιος ΔΑ3Α/273/2025](#) του ΕΟΠΥΥ

Με την παρούσα καταγγέλλω την έκδοση και εφαρμογή της υπ' αρ. πρωτ. [ΔΑ3Α/273/οικ.10007/29-04-2025](#) (ΑΔΑ: ΕΨ4ΑΟΞ7Μ-ΜΟ0) εγκυκλίου του ΕΟΠΥΥ, η οποία:

- **Ερμηνεύει αυθαίρετα και περιοριστικά** την ισχύουσα [ΚΥΑ Δ12γ/ΓΠ49481/16.5.2023 \(Β' 3290\)](#), όπως τροποποιήθηκε,
- **Εισάγει μη προβλεπόμενους περιορισμούς**, παρακάμπτοντας τη νομοθετική διαδικασία,
- **Αποκλείει αδικαιολόγητα** ομάδες ατόμων με αναπηρία από την πρόσβαση στις υπηρεσίες των **Κέντρων Δημέρευσης – Ημερήσιας Φροντίδας (ΚΔΗΦ)**,
- **Παραβιάζει θεμελιώδεις αρχές της νομιμότητας, της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης**, κατά παράβαση του Ν. 4488/2017 (άρθρα 61–63) και του Συντάγματος της Ελλάδας.

Συγκεκριμένα, η επίμαχη εγκύκλιος εισάγει αποκλεισμούς που δεν προβλέπονται από κανένα κανονιστικό ή νομικό κείμενο, αποκλείοντας από τα ΚΔΗΦ:

- Άτομα με κύρια ψυχιατρική πάθηση,
- Άτομα με νευροεκφυλιστικές παθήσεις (π.χ. άνοια, σκλήρυνση κατά πλάκας),
- Άτομα με σωματικές παθήσεις που συνοδεύονται από ψυχιατρική συννοσηρότητα (ο λεγόμενος «ψυχικός συντελεστής», π.χ. διαβήτη, καρδιοπάθειες, καρκίνος).

Η ως άνω πρακτική συνιστά κατάχρηση διοικητικής εξουσίας και παραβίαση των διεθνών υποχρεώσεων της χώρας βάσει της Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες (ν. 4074/2012).

2. Τι προβλέπει η ισχύουσα ΚΥΑ:

Σύμφωνα με την [ΚΥΑ Δ12γ/ΓΠ49481/16.5.2023 \(Β'3290\)](#), όπως τροποποιήθηκε με την ΚΥΑ Δ12γ/156/2025 (ΦΕΚ Β' 463/2025):

«Ωφελούμενοι είναι άτομα με **κινητική, νοητική, αισθητηριακή, αναπτυξιακή ή πολλαπλή αναπηρία** και ποσοστό $\geq 67\%$ ».

Η ΚΥΑ δεν μιλά για παθήσεις. Δεν αναφέρει πουθενά όρους όπως “σχιζοφρένεια”, “καρκίνος”, “άνοια” ή «πολλαπλή σκλήρυνση κατά πλάκας. Το μόνο κριτήριο είναι το είδος της λειτουργικής αναπηρίας και το ποσοστό της.

Τι σημαίνει αυτό στην πράξη:

Η **διάγνωση** δεν είναι αποκλειστικό κριτήριο.

Το **αν μία πάθηση προκαλεί αναγνωρισμένη αναπηρία** (σε μία από τις πέντε κατηγορίες της ΚΥΑ) είναι το **μόνο κρίσιμο σημείο**.

Για παράδειγμα:

Πάθηση	Μπορεί να προκαλέσει...	Υπάγεται στην ΚΥΑ;
Σκλήρυνση κατά Πλάκας	Κινητική, αισθητηριακή και (σε κάποιες περιπτώσεις) νοητική αναπηρία	✓ Ναι
Άνοια (π.χ. Alzheimer)	Νοητική αναπηρία (μνήμη, λόγος, λειτουργικότητα)	✓ Ναι
Αυτισμός (ΔΑΦ)	Αναπτυξιακή αναπηρία	✓ Ναι
Ψυχιατρικές παθήσεις (π.χ. σχιζοφρένεια)	Ψυχοκοινωνική ή λειτουργική αναπηρία με σοβαρό περιορισμό	✓ Υπό προϋποθέσεις
Νεανικός διαβήτης με επιπλοκές	Κινητική ή αισθητηριακή αναπηρία (νευροπάθεια, τύφλωση)	✓ Ναι
Καρκίνος με αναπηρία $\geq 67\%$	Πολλαπλές ή σωματικές αναπηρίες (κόπωση, ακρωτηριασμοί, κ.λπ.)	✓ Ναι

3. Παράνομη και καταχρηστική διοικητική πρακτική

Η παραπάνω πρακτική αποτελεί διοικητική υπέρβαση αρμοδιότητας:

- Η ισχύουσα ΚΥΑ δεν προβλέπει τέτοιους αποκλεισμούς· αντιθέτως, κάνει λόγο **ρητά για αναπηρίες (κινητική, νοητική, αισθητηριακή, αναπτυξιακή ή πολλαπλές) και ποσοστό $\geq 67\%$** .
- Η εγκύκλιος του ΕΟΠΥΥ **επινοεί πρόσθετους όρους** (π.χ. “κύρια πάθηση”, “ψυχικός συντελεστής”) χωρίς νομοθετική ή ιατρική θεμελίωση. Η χρήση τέτοιων όρων και η συνακόλουθη διοικητική πράξη παραβιάζουν την **αρχή της νομιμότητας**, την **αρχή της διαφάνειας** και την **αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του διοικουμένου**.

Η διοικητική αυτή ενέργεια:

α) Παραβιάζει την αρχή της νομιμότητας (άρθρο 25 παρ. 1 Συντάγματος, άρθρο 2 ν. 2690/1999 – Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας) καθώς και την **αρχή της διαφάνειας**.

Ο ΕΟΠΥΥ λειτουργεί ως **de facto κανονιστικός νομοθέτης**, δημιουργώντας **αποκλεισμούς** που δεν προβλέπονται ούτε επιτρέπονται από την ΚΥΑ καθώς η **εκτελεστική διοίκηση δεν μπορεί να μεταβάλει την έκταση της ΚΥΑ με εσωτερικό έγγραφο**.

β) Αναιρεί προγενέστερη διοικητική πρακτική

Η προηγούμενη Εγκύκλιος [ΔΑ3Α/213/οικ.11392/2024](#) (ΑΔΑ: Ψ1ΚΦΟΞ7Μ-ZΤ5) του ΕΟΠΥΥ εφαρμόζε την ΚΥΑ χωρίς διακρίσεις με παραπομπή στο [Παράρτημα της υπ' αρ. οικ.47305/12.12.2018 \(Β' 5571\)](#) κοινής υπουργικής απόφασης, αναγνωρίζοντας παθήσεις όπως αυτές που σήμερα επιχειρεί να αποκλείσει.

γ) Παραβιάζει τις διατάξεις του ν. 4488/2017, ιδίως:

- **Άρθρο 61:** Έλλειψη ίσης πρόσβασης σε κοινωνική προστασία,
- **Άρθρο 62:** Παράλειψη ένταξης της διάστασης της αναπηρίας στη δημόσια πολιτική του ΕΟΠΥΥ (καμία διαβούλευση, καμία αξιολόγηση συνεπειών),
- **Άρθρο 63:** Καμία πρόβλεψη για εξατομικευμένη αξιολόγηση ή εύλογες προσαρμογές.

Η εγκύκλιος του ΕΟΠΥΥ φαίνεται να ακολουθεί το **παρωχημένο ιατρικό μοντέλο αναπηρίας**, εστιάζοντας στις ιατρικές συνθήκες των παθήσεων και όχι στις **λειτουργικές επιπτώσεις** τους. **Αντί να προωθεί την κοινωνική ένταξη, αποκλείει άτομα με ορισμένες παθήσεις από τα ΚΔΗΦ, παραβλέποντας την πραγματική τους ικανότητα για συμμετοχή στην κοινωνία.**

Η [ΚΥΑ Δ12γ/ΓΠ49481/16.5.2023 \(ΦΕΚ Β' 3290/2023\)](#) και η τροποποίηση της με την ΚΥΑ Δ12γ/156/2025 (ΦΕΚ Β' 463/2025) δεν προβλέπουν την εφαρμογή επιπλέον περιορισμών για την ένταξη ωφελουμένων στα ΚΔΗΦ. Αντίθετα, η ΚΥΑ αναφέρει ρητά ότι οι ωφελούμενοι είναι άτομα με αναπηρία βάσει τύπου και ποσοστού, χωρίς να εισάγονται άλλοι όροι ή περιορισμοί για τις παθήσεις.

4. Συμπέρασμα

Η [ΚΥΑ Δ12γ/ΓΠ49481/16.5.2023 \(ΦΕΚ Β' 3290/2023\)](#) και η τροποποίησή της με την [ΚΥΑ Δ12γ/156/2025 \(ΦΕΚ Β' 463/2025\)](#) **δεν προβλέπουν** τη δυνατότητα επιβολής **επιπλέον περιορισμών** για την ένταξη ωφελουμένων στα ΚΔΗΦ.

Η "**στενότερη**" διατύπωση της ΚΥΑ του 2025, με την **αφαίρεση της παραπομπής στο [παράρτημα παθήσεων \(ΦΕΚ Β' 5571/2018\)](#)**, **δεν επιτρέπει την αξιοποίηση αυτής της τροποποίησης ως άλλοθι για τη δημιουργία αυθαίρετων περιορισμών μέσω εσωτερικών εγγράφων του ΕΟΠΥΥ.**

Η εν λόγω πρακτική συνιστά **παραβίαση της αρχής της νομιμότητας και της διαφάνειας**, καθώς:

- Η διοίκηση **δεν έχει παράσχει επαρκείς εξηγήσεις ή πληροφόρηση** για τους λόγους των περιορισμών.
- Δημιουργεί **συνθήκες αδιαφάνειας** και **έλλειψης δικαιολογημένης εμπιστοσύνης** από τους πολίτες προς τη διοίκηση.

5. Αίτημα προς την ΕΑΔ

Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων σας για:

- **Διερεύνηση πράξεων ή παραλείψεων δημοσίων φορέων**, που συνιστούν διοικητική υπέρβαση ή παραβίαση αρχών χρηστής διοίκησης,
- **Εποπτεία της συμμόρφωσης των δημόσιων οργανισμών με το ενωσιακό και εθνικό πλαίσιο για τα δικαιώματα των πολιτών**,

σας καλώ να διερευνήσετε:

- **Τη νομιμότητα της ερμηνευτικής πρακτικής** του ΕΟΠΥΥ με βάση την [Εγκύκλιο ΔΑ3Α/273/οικ.10007/29-04-2025](#) (ΑΔΑ: ΕΨ4ΑΟΞ7Μ-ΜΟ0)
 - **Την ενδεχόμενη παράλειψη της Διοίκησης** να αποτρέψει διακρίσεις εις βάρος προσώπων με αναγνωρισμένη αναπηρία,
 - **Τη συμβατότητα της πρακτικής αυτής** με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον Ν. 4488/2017 και τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των ΑμεΑ (κυρωμένης με Ν. 4074/2012), η οποία έχει υπερνομοθετική ισχύ).
-

Με εκτίμηση,

ακτιβιστής για τα δικαιώματα των ΑμεΑ,

δημιουργός της διαδικτυακής κοινότητας "Συνήγορος των ΑμεΑ".